

Велко мина тѣсното мостче надъ рѣката, сви край върбитѣ и по каменливата пжтечка стигна запустялата воденица на дѣдо Горанъ. Той се спрѣ на полянката предъ сайванта, дето нѣкога селянитѣ разпрѣгаха колитѣ и разто-

рваха тежкитѣ човали съ про жито. Тя цѣлата бѣше покрита съ гжсти бурени и дива лайка. Велко при ржка на челото си и, като закри нитѣ си отъ залѣзващото слънце, зао-нежда наоколо. Дворѣтъ бѣше пустъ. Дѣдо Горанъ още вчера отиде въ града, а Димето, внукѣтъ, кой знае къде се бѣ запипялъ изъ овощака. Велко мина бързо край порутения уваръ, обрастналъ цѣлия въ зеленина, и надникна въ трема на воденичката. Тя се бѣ сгушила въ кло-нитѣ на високитѣ и кичести орѣхи, дето грохнала старица подъ тежестъта на голѣмитѣ четвъртити плочи. Съ мѣбли и сигурни стѣпки на младо петдесетъ годишно момче, изучило до последната подробностъ воденичката цѣлата околностъ, Велко изтича по аменнитѣ стѣпала нагоре покрай изнилото, почернѣло отъ времето което, по което водата само се сжегаше на тънки струички. Той рипна живо и съ единъ скокъ на пѣргаво майче се намѣри отатѣкъ воденичния плѣй. Застана на баирчето до младата попола, погледа отвисоко хоризонта и, като не намѣри съ погледъ това, което търсѣше, тури два прѣста въ уста и изсвири:

— Ф-ю-ю-ю-и-и-и-и-г-т . . .

Почака минутка-две, като се вслуш-

Иванъ Мартиновъ

Борбата съ пещернитѣ орли (1)

ваше въ най-слабия шумъ, трѣсна глава и пакъ изсвири.

Никакъвъ отговоръ. Надъ тъмния овощакъ безшумно и бавно падаше вечерната тишина.

Велко мръдна неспокойно, пристѣпи нѣколко крачки, изпѣчи гърди и наду бузи:

— Ди-ме-е-е-е . . .

Въ задрѣмалия вечеренъ зной ека неговиятъ чистъ, като звънъ на сребро гласъ, понесе се на гжсти вълни надъ претихналия и изправенъ като непроницаема скала овощакъ и се блѣсна въ отсрѣщния хълмъ.

Велко напрѣгна уши, разшири зеници и впи погледъ въ далечината. Изведнажъ трепна. Между високитѣ стѣбла на царевичата той съзрѣ тънката и суха като вейка фигура на Димето. Велко поклати недовошно глава, слѣзе и бързо трѣгна нататѣкъ. Неговата низка, набита момчешка фигура се загуби между двата реда млади фиданки. Въ края на лехата той се спрѣ, притаи се и взе да наблюдава Димето.

— Той е страхливъ, ще го уплаша! — внезапно реши Велко. — Тази нощъ ще го заведе горе въ пещерата . . .

Велко погледна самодоволно Димето. Този се бѣ привелъ низко и скубѣше нѣкакви буренаци съ тънкитѣ си, жилести ржце. Велко пропѣзля на прѣсти, издебна го и се хвърли отзадъ върху му.

— Ауу-ау-ау . . .

Димето отскочи, наежи се като зло куче и се приготви за бой. Той бѣше свилъ ржцетѣ си въ юмруци и се готвѣше да се отбранява. Очитѣ му бѣха станали голѣми, зли. Долната му устна треперѣше отъ възбуда и изда-

ваше готовността му да се хвърли. Единъ мигъ двамата се гледаха така като котараци, и Велко разбра отъ израза на очитѣ, че Димето не се шегува,

— Ха-ха-ха! Уплаши ли се?

— Мм, не-е . . . — изрѣмжа Димето и отпусна ржце.

— Ами какво?

— Нищо. Ей така. Помислихъ, че . . .

Димето се наведе и спокойно започна да скуби тревата.

Това безразличие обиди Велко. Той се почеса по врата съ явно стѣснение. Изгледа отъ високо Димето и пристѣпи къмъ него.

— Ти защо не се обаждашъ? — запита го троснато. — Чу ли знака?

— Чухъ.

— Е-е?

— Нищо.

— Какъ тѣй нищо?

Високата фигура на Димето мръдна неспокойно. Той вдигна глава и спрѣ погледъ на Велко.

— Чухъ, ама рекохъ да те помжча: искахъ да видя, дали ще ме намѣришъ . . . — отвѣрна усмихнатъ и продължи да рови прѣстѣта.

Велко прие важень видъ.

— Е, спипахъ ли те! — каза той гордо и после сериозно добави: — На менъ, байно, не минаватъ такива.

Димето не отвѣрна. Само вдигна голѣмитѣ си очи и внимателно го изгледа. Велко замърда отъ неудобство ржце. Той веднага разбра, че Димето вътрешно не му вѣрва, а му се надсмива. Въ неговитѣ умни очи той съзрѣ пламъче на насмѣшка и съжаление. Стана му срамно, обидно. Това засегна чувствително неговото самолюбие. Неусѣтно бузитѣ му се покриха съ червенина и той усѣти, че цѣлия изгаря отъ срамъ. И за да прикрие това, той се наведе надъ Димето.

(Следва)

Този Вълканъ вършеше чудеса. Хваналъ пушката за цевѣта, той я размахваше и бѣсно удряше на всички страни. Отъ гърлото му се изтрѣгваха странни, неузнаваеми викове.

— Не стреляй! Удряй . . . съ прилада! Ха, така!

— Дай сѣкирата, Василе.

— Удряй, бе, защо зяпашъ?

— Охъ, майчице, ухапа ме . . .

— Чакай . . .

— Живъ, живъ да го хванемъ . . .

— Ще го изпустнемъ . . . Дръжъ!

— Пахъ-пахъ! — изгърмѣ една

пушка и вълкѣтъ се простна върху сѣнга. Сетне, събралъ последни сили, той се повдигна на преднитѣ си крака и запѣлзѣ надолу.

— Да го доубия ли?

— Не, живъ да го хванемъ . . .

Вълкѣтъ се мѣкнѣше надолу и оставаше следъ себе си кървави следи. Въз погледнахъ: виждаше се сивия му грѣбъ, съ проскубана козина, а отдолу — коремѣтъ съ сиво-жълтеникави, плѣстени влакна.

Иванъ Мартиновъ

Ловъ на вълци (5)

Нѣкой извика: — Малки вълчета! Та тя била женска . . . Майката:

Съ пѣззене по коремъ, вълчицата слизаше къмъ храститѣ, гдето я чакаха три малки вълчета. Щомъ стигна до тѣхъ, тѣ се хвърлиха върху ѣ съ скимтене. Но тя не се помръдна. Проточи шия и заблizza съ езикъ влажнитѣ имъ муцунки. Навѣрно, силитѣ ѣ бѣха стигнали до тукъ и тя, почувствувала своя край, сега се прощаваше.

Ние слѣзохме и заградихме умиращата вълчица съ вълчетата. Съ голѣмо усилие успѣхмe да хванемъ само едно, най-малкото. То се дърпаше, хапѣше, виеше. За да не ухапе още нѣкого, ние го вързахме съ пояса на Вълканъ, а на врата му турихмe едно четалесто дърво, така че главата му да падне между четала. Вълканъ хвана края на дървото и го помѣкна съ пояса си следъ насъ, а съ четала блѣ-

каше главата му, за да бжде далечъ отъ него.

— Добъръ ловъ, — нѣма що . . . триеше ржце чичо. — Сега да направимъ носилка отъ клоне и да натоваримъ убититѣ, ще ги отнесемъ въ село.

Насѣкохмe бърже дървета и направихмe носилка. Натоварихмe труповѣтъ на дветѣ жертви и бавно закрачихмe надолу къмъ селото. Предъ насъ вървѣше Маринъ съ превързана ржка. Случайно, въ борбата, вълкѣтъ го бѣ одраскалъ съ ноктитѣ си. Това даваше още по-внушителенъ характеръ на нашето шествие.

Деньтъ бѣ отдавна настѣпилъ. Слънцето, за пръвъ пжтъ презъ зимата, се показва иззадъ гората, весело, засмѣно, но обвито въ гжста, непрозрачна мъгла.

Низко долу, кжщуркитѣ на селото се очертаваха съ своитѣ снѣжни калпаци. Коминитѣ имъ димѣха и говорѣха, че въ тѣхъ отдавна има животь.

Бѣше Коледа.

Край.